si eset polis alia maior, ea, n, haberet solu pfeoes inter se Ipatibiles; sd etia inspatibile qd repugt. 2º, n, repugnat, qd Deus pducat creara omniu pobilius pfectissima: sd hec eset omnium maxima: ergo. 3º: saltem coleo omniu crearaus eset omniu maxima; sd Deus, vtalis colectiona pducere potest: ergo.

Ad 1um, poterat eis plurib' nari mar, plures ee, sunt pfeones, ques licet Ipatibiles sint inter se, n, Ipatiuntur eis aliquo 3º: sic al Ipatibile est eis rali et irrali seorsim, et n, Ipatitur in 3º, eis vtroque. Adsa tam mari, no mirs, eis sua pbaoe potest ee, alia creara ese perfeor, per vnica pfeos inspatibiles, Ipatibilibus inter se, et illas superante.

Sic rale Angeli, v.g. inspatibile, eis ali, et eis irrali, ques sunt pfeones inter se Ipatibiles, eas superat in perfeoe substaali: et rao est, qa excessus hic, n, debet pensari ex mau extesoe pratorum, sd ex mau eoru stimabilitate: sic in phicicis pfeius est aureus solidus, pluribus argenteis, et in moralibus vnica Maternitas B. Virginis, pfeor cunctis aliis pfeoibus puras creaturas.

Ex data soluoe Istat, qd potest admitti polis, creara habens oes pfeoes inter se Ipatibiles, quarum est capax creara, n, vo adte creara habens oes pfeos cuius est capax, eis plures pfeoes sint inter se inspatibiles. Ad 2um, no mais, qualibet ee creara pducta poset Deus alia, et alia pducere. Ad 3um, no supotus qd vltra coleona detur creara, respectu cuius colectio polit ee omnius maxima. Accedit, qd quæstio est de creara determinate speciei, ques reliquos oes excedat, non de colectione: vnde obiectio, n, est ad rem.

Ob 4º instando: potest Deus pducere oes oino crearas poles ita, vt absque vlla impfeone oipois, nequeat supra colectionem alia creara pducere: ergo poterit siliter pducere creara adeo pfecta, vt absque vlla oipoe sue impfeoe nequeat alia pfeorem pducere. Roboratur: tam est infite participabilis poa Dei

ad extra, ques est infite participabilis, ipsius poa generava ad intra; sd licet hoc 2um sit verus, ita coicatur Filio Æterno, vt alteri Filio coicari, n, posit: ergo pariter.

Issis, anti, argti, et premissis Robo- raonis, no vtramque coa, disparitas est, qd posita colectione oius creara- rum evidenter repugnat alia; aliter, n, eset pota colectio: siliter posito Filio Æterno, repugnat alius Filius: omnipoa autem nequit se extendere ad impole; at vo pota, qualibet creara, imo et ea ques adversarii dicunt pfectissima, est polis alia pfeor, vel ostende Itradictiona.

Dices illa ostendendo, ideo mafeste implat extra coleona crearaus omnius dari alia: qa si daretur colectio eset, et n, eset tota colectio; sd si vltra creara pfectissima eset polis alia pfeor, ea creara, eset, et n, eset pfectissima: quod mafeste implat, ee pols pfeona, creara pfectima. Issa mari, no supotus mirs, nempe pols ee tale creara pfectima.

Hinc pro aliis huiusce farina solvendis, observari, qd adversarii, pasim introducant, huiusmodi supotus falsus, quin aliqd vnquam evincant.

Fateor, qd semel pota creara omnius pfectima in sensu quæsis, alia pfeor, n, eset polis. Verus hoc quæso est, an sit, posit poni creara adeo pfecta vt alteram perfeona excludat? Vnde mafeste apparet qd supponere creara pfectissima, de cuius raoe est alia pfeona excludere ad pbanda creara oius maxima, qa sit, vltra pfectima, perfeor, n, est polis, est supponere qd debet pbari.

Probent ergo supotus adversarii, qd certe n, pbabunt, nisi ostendant, vltra creara illa ques vocant pfectissima ee impols alia: qd ea sua falsa supoe nequeant protegi vlterius ostenditur, nam l, pota illa creara ques dicunt maxima nulla oino alia est polis, l, est polis

alia? Si 1ᵘᵐ: ergo illa creatura est ultima, proinde quae collectio creaturarum non erit infinita. Si 2ᵘᵐ: ergo illa creatura non est omnium maxima.

Dicent fortasse, esse possibilem aliquam, non vero perfectionem: optime quidem, sed rogo, quare non est possibilis alia perfectior? Si dicant quia ultra perfectissimam non est possibilis alia perfectior, ecce quomodo redeunt pro ratione, ipsum quod debent probare; debent igitur aliunde ostendere repugnantiam creaturae perfectionis, ut sic suadeant creaturam omnium perfectissimam.

Obiicies 5º: non repugnat, quod infinitum omnium infinitorum possibilium sit infinitum omnium maximum: ergo neque creatura omnium maxima repugnat. 2º: possibile est infinitum animalium v.g.; sed tale infinitum deberet creatura omnium maxima saltem in suo genere: ergo. — Ad 1ᵘᵐ 1º, nego suppositum, quod supposita collectione infinita infinitorum possibilium dentur alia infinita, respectu quorum ea collectio sit maxima.

2º, si sensus propositionis sit, quod collectio illa est maxima, respectu huius, et illius infiniti distributive sumpti, hoc solum probat, quod totum est maius sua parte, in quo sensu verum est antecedens, et venit ad rem: unde nego consequentiam. Ad 2ᵘᵐ similiter distinguo maiorem: esset omnium maxima respectu animalium contentorum in eo per se et distributive sumptorum concedo; collective sumptorum nego, et consequentiam. Ex hoc solum probatur, praeter sensum quaestionis quod totum est maius sua parte.

Obiicies 6º, species sunt sicut numeri Arithmetici; sed possibilis est numerus omnium minimus, cum non sit possibilis numerus minor unitate: ergo est possibilis species omnium minima. 2º: si est impossibilis creatura omnium minima erunt possibiles infra hoc infinitas species creaturarum: ergo hoc excedit infinitas species: ergo erit infinite

perfectum. 3º: non repugnat creatura, quae solum habeat perfectionem essendi; sed infra hanc, non est possibilis alia inferior: ergo ea erit omnium minima.

Ad 1ᵘᵐ distinguo maiorem: sunt, sicut numeri quo ad omnia nego; quo ad aliqua concedo, et permissa minori, nego consequentiam, disparitas est, quia numeri non sunt infiniti a parte ante, sed solum a parte post: ideo quae assignari potest, et minimus numerus; at creaturae, unde quaquam sit infinitas, et oppositum undequaque, si aliunde hoc non probetur repugnantia, debet extendi: unde non potest assignari creatura minima.

2º et clarius, quia licet ponatur creatura inferior, et inferior, haec non desineret esse creatura, cum de ratione creaturae non sit habere talem, vel talem perfectionem: numerus tamen, inferior, et inferior, desineret esse numerus, quia ad esse numeri, est saltem duplex unitas, vel ex communi loquendi modo, etiam unitas est numerus, et sic de ratione numeri, est esse ad minus unam unitatem; quomodocumque autem, sit numerus inferior non esset numerus; vel esse esset inferior binario, et sic, vel non haberet duas unitates, vel esset inferior unitati, et sic nec unitas esset.

Permissa minori, quia etiam potest dici cum Arithmeticis quemlibet numerum esse in infinitum divisibile, vel in numeros, quos apelant ruptos, hispanice quebrados ~~et~~ sed nego consequentiam, qui est hic recursus. Observa, quod similitudo specierum cum numeris, non potest esse quo ad omnia, nam sic a parte numerorum sequerentur vel in speciebus, quo plura, quae sunt absurda, et neque ab adversariis admissa; sic, quia numeri, sunt finiti a parte ante, species etiam, essent finitae a parte ante: item, ut bene ait Doctissimus Zalanco, sicut binarius, sola una, unitate distat a Deo, ita daretur creatura propinquissima Deo quae solo uno gradu distaret a Deo, quod prorsus falsum est, cum repugnet creatura, quae non distet infinite a Deo: paritas ergo, solum stat in eo, quod sicut species numerorum inaequales, non tranteur in aliquo maximo, ita species possibilium.

Ad 2ᵘᵐ distinguo antecedens, distinguo consequens: excedit Arithmetice et gradualiter

rio interrire et penetrare dos, est dicere, excederet infinitas species, per aliqd gratis ordinis superioris: sic homo per rationem superat infinita bruta. Hinc dispono aliud coeris: eset infinitus ipse rig. 2us gradus dos.

Ad 3um, non magis, quia cum nequeat dari a parte rei, eris ut sic, cois sententia tenet esse impossibilem creaturam, quae non habeat, aliquas differentias contrahentes eris, ut si creara illa eset substantia, haberet perseitatem, si eset accidens in aleitate, et ecce ig, non haberet sibi proprias essendi, poset quae intra eam, creara alia invenire dari, an inter differentias individuales, alia et alia in infinitum sit assignabilis.

Alia, sed parvi momenti, quae hic obiici possunt aliubi constabunt. Observa tamen, qd D. Augustinus dicens: malum esse fere nihil, sic rem, non loquitur absolute, sed solum comparative ad formas: ad modum quo, creaturae, comparative ad Deum, dicuntur nihil, et tamen, re vera et absolute, non sunt nihil; aliter esse, creaturae non esent. Ag. to 25 de 173

LIBER IV.us PHISICORUM, DE UBI, ET QUANDO.

DISPUTAO Ia. DE LOCO.

Sectio Ia. dividitur et explicatur locus extrinsecus, realis.

Locus alius est realis, alius imaginarius: imaginarius est, spatium illud, qd a nobis, proprius concipitur, velut quoddam vacuitas, sive inanitas, ultra ambitus caeli et ante creationem mundi, in quo posent produci infinitae creaturae distantes inter se: realis, alius est internus, externus alius: internus est, ubicatio propria per quam res in loco ponitur, de quo postea. Externus de quo in praesenti communiter cum Aristotele hic cap. 4o. definitur: ultima superficies corporis continentis immobilis.

Quae definitio sic explicatur: corporis continentis, idest, corporis qd continet, non contenti: neque esse, locus realis est res locata: ultima primo, idem est ac immediate, ut excludatur a ratione loci superficies mediata ipsius corporis continentis: res claret communi exemplo: ponamus vas aqua plenum: corpus contentum est aqua quae continetur in vase, superficies vasis, quae immediate circumdat aquam est locus externus, talis autem, non est, nec superficies caeli, nec cubiculi v.g. in quo eset aqua, quia nisi solum mediate aquam circumdat. Qd autem, sic, difficultatem ingerit, est ea particula immobilis: ex aliquibus enim experientiis, videtur, qd locus externus saepe movetur: sic asportato, hinc, inde, vase, in quo est aqua, movetur superficies vasis; sic etiam, in motu locato v.g. monte, aer immediate illud circumstans, hinc inde movetur: unde dissidium est inter Authores, quomodo debeat esse immobilis, externus qui in superficie consistit.

Tenendum est, cum nostris communiter, qd locus externus, non est sola superficies, corporis continentis, sed etiam praesentia qua constituitur in tali loco, et hoc complexum ex utraque vocat Arist. superficiem immobilem; ratio est quia licet superficies absolute sit mobilis, non autem praesentia ipsius, cum sit modus spatii, pro inde quae ipsi eveniat affixa, et hinc superficies ut ubicata immobilis est: unde clare percipitur, quomodo sit immobilis locus externus. Hinc

etiam ad experientias insinuatas; retur qd tam aqua in vase contenta, quam mons, mutant philosophice locum externum, quoniam tam superficies vasis, quam superficies aeris, dum moventur acquirunt, novas praesentias: at re vera locus externus non movetur: qd autem, vulgaliter dicatur, aquam et montem, manere in eodem loco, ideo est, quia vulgariter sumitur locus externus, pro sola superficie continente, in qua manet aqua, licet hinc inde asportetur vel quia manet res, in eadem distantia ab aliis rebus in qua erat antea, ut monti immoto, quando aer illud circumdans hinc, inde movetur. Sed dices 2a 1o: qd est variabile est mobile; sed locus